

REDACTIA

Arad, Str. Aulich (Adam)

ABO MENTUL

Penru Austro-Ungaria

de un fl. 10; pe 1/4,

an fl. 5; pe 1/4 de n.

fl. 2.50 pe 1 lună 8

N-rii de Duminică pe

an fl. 2.—

Penru România și străinătate

pe an 40 franci.

Manuscrise nu se înapoiază.

TRIBUNA POPORULUI

CUÎ FOLOSESC?

Intrebăm pe confrății nostri de la „Drapelul“: cuî socot să folosească mistuindu-și talentele și forțele într-o campanie pe căt de absurdă, pe atât de condamnabilă: să facă adeca și se acrede în România credința, că un sinod bisericesc de dincoace este compus fie din inconștienți, pe cără să-i conducă dl Sturdza, fie de trădători, cără în afacerea alegeril de la Arad s-au vindut Ungurilor?

Si unde o să ajungă lucrurile, dacă pe de o parte „Drapelul“ și conservatorii îl dă înainte că amicii „Tribunei Poporului“ și toți căt nu injură pe dl Sturdza sunt trădători, — ear și de alta parte ziaarele amice dlui Sturdza și partidului național liberal ar căuta să demonstreze și ele că nemernici sunt amicii „Tribunei“?

Oare acesta să fie rolul presei regatului român? Să facă pe Români de dincolo a crede, că aici o seamă întreagă de oameni sunt niște trădători și atât de puțin iubitori ai bisericii lor, în căt se găsește chiar un sinod care își tradează biserica?!

Cine astfel servește în presa României *chestia națională*, acela nu poate fi de căt dujman al acestei cause ori o unealtă inconștientă în mâinile dujmanilor Românilor. Căci nu admitem nici chiar explicarea că în luptele de partid, în ajunul alegerilor mai ales, se poate duce o asemenea campanie — pe socoteala noastră, a Românilor de aici!

Nu știm oare și noi, și nu știe oare întreaga Românie, că de pildă și campania mai recentă în jurul trădăril n'a fost decât o armă detestabilă în luptele violente de partid? Căci aceeași dl Take Ionescu, care acuzase pe dl Sturdza de trădător pentru că n'a trimis renta școalelor române din Brașov, venind la putere, n'a trimis nici el renta, căci nu se poate trimite fără stirea guvernului unguresc! Si aceeași d. Disescu, care mai lunile trecute figurase ca advocat în procesul ce dl Voina intentase *guvernului* Sturdza, ajungând acum ministru de justiție, face să se retraga procesul intentat de dl Voina, văzând ambi acești d-ni ministri că afacerea școalelor dela Brașov numai în sensul și în urma tratativelor dlui Sturdza se poate rezolva.

Dacă, cu toate acestea, „Drapelul“ tot mai crede că trebuie și se cuvine să acuze pe dl Sturdza, acuze-l fără să ne amestece la mijloc și pe noi, dintre cără foarte mulți tocmai pentru iubirea de neam am ajuns prin temnițele ungurești și vom lupta pentru cauza națională și atunci, când „Drapelul“ va fi dispărut de mult de pe terenul publicistic român.

Dacă cei dela „Drapelul“ întrădevăr au înimă și minte pentru cauza națională, apoi ar trebui să zică: „Nu ascultați nici luati de bani bunii toate acuzele ce în focul luptei, noi cei din regat, aruncăm unii împotriva

altora, ci uniți-vă și căutați-vă de treabă, așa cum vă ajută pricoperea voastră și vă îndeamnă durerile pe care fără osebire de nuante politice, le indurați cu toții!“...

In schimb însă ce vedem: că în coloanele ziarului bucureștin se cultivă detestabilul sistem de a alarmă publicul românesc cu tradări imaginare, sistem de a distrage pe Români dela adevărata primejdii și despre care marele ziar european „L' Indépendance Belge“ zicea că guvernul trecut maghiar l'a știut atât de perfect utiliză *inspre destrămarea șirurilor de luptători români*. Si pe partidul național-liberal atâtă l'a tot dres și apărat „Drapelul“ de reușările d-lui Sturdza, în căt lată, „trădătorul“ ce-i drept, căzu dela putere, dar nici d. Aurelian nu și găsi în ţeară un colegiu care să-l aleagă deputat, ci căzură cu toții, și liberalii „trădători“, și cei imaculați.

Si dacă din incidentul unei alegeri, în care frații de dincolo nu pot avea cuvînt, sunt ocărăți cei mai hotărăți și mai energici luptători (căci un Veliciu tocmai cu atata cinstă a stat la temniță pentru Memorand, cu cătă a stat dl Dr. Rațiu), apoi cu atât mai trist dacă cearta aceasta de vorbe se face din cauza unui Hamzea, un guvernamental slăgănic, pe care de sigur „Drapelul“ îl cunoaște numai din scrisele „Tribunei“ (d-acum!) și a „Gazetei“, în cără companiștilor „neamurilor“ îl unseră „naționalist“.

Sistemul acesta de discuție este cu atât mai condamnabil, cu căt el servă unor colegi ai nostri drept paravan din dosul căruia să continue a cultiva între Români ura și calomニア.

In mijlocul patimilor ce deslanțuiesc, ei caută astfel să ascundă publicului absoluta lor neputință de a stăpâni o situație pe care au sforțat-o, producând în partidul nostru național o criză ce dăinuște deja de trei ani și jumătate.

Il e dragă „Drapelului“ această situație și crede, că prin preamărirea dlui dr. Rațiu (pe care numai în București îl mai socot unit „president“ al comitetului național), și încuragiarea ce o dau d-lor Coroianu și Daianu se poate ridica partidul național din halul în care l'a adus susamintișii „autorizați“?

Dacă da, n'are decât să continue cu campania sa. Noi protestăm însă sus și tare în contra amestecului seu în afaceri interne d'ale Diecesei noastre. Căt despre faptul, că „Tribuna“ reproduce această serie de articole, ea nu e decât consecuentă devinei ce și-a luat deodată cu decretarea sa de firmă comercială.

Asigurăm însă pe bătrânu că și-a dat numele la firmă, că nu va scăpa de faliment, ori cătă marfa de ocazie ar introduce în negustoria sa.

Compromisul între Austria și Ungaria s'a încheiat numai eri, deoarece alături cănd cu discuția specială, s'au iscat între ministri unele divergențe. Numaș în consiliul de Coroană ținut eri greutățile au putut fi înălțatură.

Relațiunile între banca austro-ungară și statul ungar rămân aceleași ca în trecut. Ziaarele oposante se plâng că prin acest compromis Szell a jertfit fondul și n'a reușit să introducă în compromis de căt numai niște modificări de formă.

ADERENTE - PROTESTE.

Subscriști, în numele poporului român de peste două milioane, din comuna Feniac, protopopiatul Timișoarei, declarăm că consimțim într'u toate cu atitudinea preșutului nostru jurnal „Tribuna Poporului“, față de binemeritata și de D-zeu binecuvîntata alegere a Preacuvioșei Sale domnului Iosif Goldiș de episcop al diecesei noastre, consimțim într'u toate cu bărbății nostrii de înimă, minte și virtute strămoșească, — la plinirea stântului act, care a fost *voea poporului*.

Maș departe — condamnăm cu energie și protestăm sus și tare contra tuturor ingerințelor malicioase și dujmănoase ale jurnalilor „Unirea“, „Tribuna“ și „Gazeta Transilvaniei“, precum și contra rafineriilor măiestrului provocător la discordie între frații de un sânge și de o mamă.

Trăească prețuita noastră foaie „Tribuna Poporului“, — cu toții consilierii și adevărăți și ai sfintei biserici și națiunii.

Trăească cel 30 membri ai sinodului episcopal!

Feniac, (Banat) la 27 Maiu 1899.

Moise Babescu, paroch român; George Putiel, învățător; Petru Bireu, epitrop al II-lea; Senta Cărănențiu, epitrop I-iu; Vujă Mateiu, jude comună; Nica Fundre, sub-jude com.; George Boata, jurat com.; Dragol Boata, Ioan Selegian, Stefan Selegian, Arsa Selegian, Ilie Boata, Iosu Birău, Maxa Caranentiu, Sava Vuia, Avram Ursul, Maria Bătrân, Marcu Vulpe, Petru Caraba, Ilie Miloș, Max. Vulpe, Maria Lipovan, Maria Vuia, Aron Frent, Maxa Caranentiu, Nica Mihailovici, Maria Pantin, Nica Vuea, Tadei Fanațeu, Petru Ardelean, jurat; Momia Maria, jurat; George Selegian, Mica Ardelean, George Ardelean, Manuilă Talpeș, Dimitrie Talpeș, Maria Pana, Manuilă Pana, Radu Ilion, Todor Ilion, Paia Pecican, Dimitrie Vulpe, Stefan Serdan, Evrem Serdan, Dimitrie Pecican, Nica Vuea, George Pautiu, Dimitrie Popovici, Nica Birău, Stefan Boata, Mircu Boata, Sava Boata, Stefan Boata, Todor Boata, Maria Boata, Gavril Bătrân, Vass Boata, Pera Popovici, Petru Stancu, George Serdineantiu, Nicolae Serdineantiu, Ioan Serdineantiu, George Milos, Vichentie Milos, Savu Milos, Iosu Milos, George Birfice, Toader Birfice, Dragol Popovici, George Popovici, Rista Lăpădat, Nica Selgian, Trăila Ianovan, Savu Pavlov, Sava Selgian, Simion Selgian, George Caranentiu, Ilia Caranentiu, Nica Milos, Ioan Milos, Aron Avramescu, Gavril Avramescu, Aurel Craciun, Dragol Popovici, Ioan Iosif, Sava Iosif, Stefan Nicota, Ignatie Hodoșan, Mircu Milos, George Boariu, Alexa Madin, Ilie Madin.

Subscriști în numele comunei bisericești gr.-or române *Cenad*, dinspre Tisa, declarăm sărbătoreste, că ne închinăm votul majorității sinodului episcopal al diecesei Aradului cu privire la alegerea de episcop. Totodată ne exprimăm indignarea pentru amestecul „Gazetei“, „Tribunei“ și „Unirei“ în afacerile noastre interne bisericești, și protestăm sus și tare, că cei de altă confesiune să-și aroage asemenea îndrepătire. Noi suntem mulțumiți că am văzut răsăritul soarele dreptății și avem numai dorință ca pe alesul nostru P. C. Sa părintele Iosif Goldiș, bunul Dumnezeu să-l țină înălțat mulți ani fericiți, spre binele bisericii și poporului nostru drept credincios.

Exprimăm mulțumita și deplină încredere membrilor sinodali, cără au luptat și luptă neobosit pentru poporul drept credincios din aceasta diecesă; precum și tuturor acestor St. Domnăi cără sunt grupați în jurul preșutului ziar „Tribuna Poporului“ care, singură a luat în apărare și noastră caușă.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Str. Aulich (Adam)

INSERTIUNILĂ:

de 1 str. garmon: priuă-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia-oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publica-
cațiune.Atât abonamentele că și
insertiunile sunt să se plăte-
ască în Arad.Scrisori nefrancate nu
primesc.

Cenadul unguresc, în ziua Înălțării Domnului Iisus Christos 1899.

Ierosim Luțiai, paroch; dr. Romul Nestor, preot ort. rom., Terențiu Luțiai, învățător; Iosif Luțiai, jude; Marienut Vasile, epitrop; Marianut Gropan, proprietar mare; Lazar Ungurean, Ioan Pintea, Uros Maghiar, Nicolae Marinut, Simeon Oros, Mladen Dehelean, Vasilie Jurjuțu, Nicolae Becan, Mitru Lazar, Vasilie Marjanut, Achim Becan, Stanimir Taut, Achim Pantia, Dimitru Gerda, Savu Băbăia, Highișan Ioan, George Cristea, Păcurari Mladen, Gavrila Oros, Radoia Popon, Nicolau Maghiar, Radoia Suciu, Ghura Luțiai, Mireu Dehelian, Gavrila Highișan; Stefan Popon, Stefan Lacatus, Steia Luțiai, Gavrila Maghiar, Terențiu Luțiai, Mireu Ungurean, Emiliu Coste, Vasilie Luțiai, Svetozar Popon, Urosi Vadoșan, Silviu Mircu, Paia Maghiar, George Popon, Sofra Guzeu, Zaharie Urosi, Teodor Tsciu, Stefan Vadasan, Antoniu Boataica, Zaharie Mihai, Vasilie Rus.

Moștenirea sistemului sau Nazarenismul și proselitismul în diecesa Aradului.

Sub titlul de mai sus de la un bărbat fruntaș al bisericii și vieții noastre naționale primim următorul articol :

Fruntașa comună Covâșinț din apropierea Aradului e amenințată cu descompunere. Optzeci de familiile s-au declarat de interconfesionale iar o altă parte a comunei și face declarațiile de trecere la biserica gr. catolică.

Teatrul scandalelor înflorit sub obloduirea consistoriului din Arad, a produs tragicul desfășurîrile unei comuni atât de puternice odinioară.

Ohaba-forgaci din apropierea Lugojului trece la biserica gr. catolică, pentru că cunsa li s'a octrotat de preot omul pe care nu'l voiau.

După Ohaba-forgaci urmează Belințul, Chisărul și aproape întreagă marginea diecezei înspre Lugoș, se svârcolește în paroxismul proselitismului. Episcopul gr. ort. al Aradului Ioan Mețianu a avut pentru diecesă sa rolul nefast de a divisa și a răspipui, car episcopul Lugoșului Dr. Radu are abilitatea de a aduna și închega.

Acetea nu sunt fruse. Privească oră și cine actele Covâșințului și ale Ohabel și să va convinge că complicațiile sunt produse de sistemul zilnic al regimului diecesan.

Nazarenii și proseliții ne sunt moștenire. Să nu învinuască nimenea poporul cu ireligiositate, că de sus a venit răul, democratizarea oamenilor.

Sinodul electoral din Arad a voit să mantuiască diecesa de aceste reale cari o amenință cu desființare. Ca corporațione bisericească avea mai presus de toată datoria de a și salva existența bisericească, căci de aceia e legată biserica și e sîntăna națională.

A făcut însă un nespus bine și întregi metropoli căci a măntuit-o de sub robia aceluia sistem care era să nimicească o diecesă. Hamsea episcop în Arad pe lângă Mețianu metropolit în Sibiu, însemna că a lor era congresul, a lor sinodul episcopal. El și?! Scurt la vederi trebuie să fie acela care abdică de caracterul universal al bisericei și își depune soartea în mâna unui singur om, a cărui mâna precum a dovedit consecințele din Arad, nu este norocoasă în consolidarea morală a bisericei.

Nu imputăm I. P. S. S. I. Mețianu nisunăta de a se ridica însuși și pe acela, căci om este; dar îi cerem recunoașterea legitimății acelora, care au luptat pentru susțin-

nerea echilibrului în biserică, prin independență bisericei de un jug familiar.

Din tipetele celor scosi din șea prin votul sinodului arădan să vede mai bine, cezor mare aveau să puie din nou ghiarele pe diecesa Aradului și prin încopciarea ei personală cu Sibiu, pe întreagă metropolie.

Și dacă n'a fost destul votul reprezentativ al sinodului pentru dumerirea celor spăimătați de alegerea din Arad, iată aici și plebiscitul, și de să vine clerul și poporul să aprobe votul sinodului și în termeni energici să respingă ingerința streină. Adrențele proteste de cari Tribuna Poporului e copleșită, presintă oglinda sufletească a diecesanilor și costituie viața mărturie, că am fost și suntem expresiunea sentimentului public din diecesă.

Cum, și-a pierdut doar simțul religios și național o diecesă cu 500.000 suflete? Acei preoți, învățători și fruntași cari sunt tipurile cunoscute ale conferențelor naționale de odinioară și a tuturor mișcărilor naționale, și — au renegat acum trecutul? Nu le-a ramas nimic din acel sentiment atunci când a fost vorba de soartea bisericei lor naționale? Sună niște nemernici cari să recomandă fitorului episcop? Numai că statul daianist sunt buni?

Da, desastru. Însă nu liberarea bisericei de sub un jug e desastrul, ci desastru național era sfâșierea diecesei de proselitismul care și făcea orgiile resboiului civil întră frații de același sânge și de desnaționalisarea poporului prin secta internațională a pocăiților. Acest sistem desastros s'a curmat prin alegerea de episcop din Arad.

Există mai puternic interes național decât consolidarea bisericească a unei diecese? Cine este care să nu recunoască, că dela consolidarea bisericească depinde și consolidarea națională? Ei bine, o restabilire a păcii și consolidare a bisericei sfâșiată de sekte și proselitism, e desastru pentru popor?

Este confessionalism și tradare de neam aceia, când noi milităm pentru integritatea bisericei și zicem: *ie care biserică, gr. or. și gr. cat. de-opotrivă să se consolideze în interiorul ei ca să formeze tot atâtea cetăți tari contra atacurilor externe?* Este confessionalism și trădare de neam când infierăm pe aceia cari în fața inimicului comun, umblă să spargă cetatea fratelui său de un sânge?

Propriamente ce interes are iesuitul din Sibiu cu confraterul său din Brașov și cu advocatul Leményi și cu Kormosul lor proprietar și membru viril-al comitatului, și alii eroi pentru afacerile noastre interne bisericești? că pe cine alegem noi de vădică?

Asa cum să prezintă asaltul lor, n'are alt rost de cătă a slăbi biserica ortodoxă română și a denunța grupul politic de la „Tribuna Poporului“. Este acesta romanism?

Românism ar fi ca să ceară dela cercuriile conducătoare bisericești să nu sgudue prin propagandă armonia națională, căci biserica ar astă mijloace să potolească spiritele agitate de vechiul sistem. Să ceară de pildă Preașințitului din Oradea-mare, să dărime acel părete dintre român și român, care oprește pe tinerul gr. oriental român de a cateda întră păreții gimnasiului gr. cat., și nu primește nicăi pe bani în alumneu dacă nu ascultă catechisarea gr. cat. și nu umblă la biserica gr. cat. Apoi să ceară de la Inalt Preașințitul din Blaș mai multă toleranță în locul defaimărilor bisericei surori respindite în coloanele „Unirei“.

Nouă ni s'a impus selecțunea. Am făcut-o. O selecțune ar fi necesară și în biserica gr. cat. credem noi. Acolo e locul domnilor Daian — Mureșan, — Leményi, Kormos și a celor impreună cu densusi.

Chestiunea e clară. Fiecare biserică și are așezările sale culturale, să se grupeze fiecare pe lângă așezările bisericei sale pe cari să le finalize spre binele popo-

rului credincios. O nobilă emulare între fizicii diferitelor confesiuni pentru întărirea caracterului național a bisericilor proprii, și stabilirea unui raport frățesc ar fi cel mai românesc lucru dintre căte ni sunt date de a se vîrși astăzi. Infamarea reciprocă și proselitismul duce la diviziunea în două tabere dușmanoase spre bucuria și ușurința inimicului comun.

Dar la aceasta să recer înimi largi și nu flare rănite ca și odrasele sistemului căzut cari și iau refugiu la iesuții din Sibiu și Brașov cari prin focuri bengalice mereu întărită pe frați la resboiu civil.

Românul.

Evenimentele din Paris.

Alergările.—Bătaia.—Ovațiuni lui Loubet. Cădere lui Dupuy.

(Prin fir telegrafic).

Paris, 12 Iunie. Alergările de eri au fost o satisfacție splendidă pentru scandalul din Dumine ca trecută.

Lui Loubet i-a făcut o manifestație rară. Din oraș și până afară la campul de alergare poporațiunea l'a aclamat cu entuziasm, strigând: „Trăiască Loubet, Trăiască Republică“.

Pela oarele 4 însă, după ce se se făcuse o alergare, o grupă de oameni, instigați de monarhisti, înfațără de cordon au început să strige: „Trăiască armata, Trăiască Zola“. S'a îscărat atunci o încăierare, în care trei politiști au fost grav răniți. Lucrurile s'au potolit însă fără ca la adresa lui Loubet să se fi strigat ceva ofensator și el a plecat spre casă fără nici un incident și în mijlocul acelorași manifestațiuni s'omotoase ca la venire. Manifestau puternic indeosebi socialiștii, al căror șef Iaurès îndemna pe numerosi partizani la susținerea Republicei și luptă contra reacțiunii clericale.

Li s'au făcut mari manifestațiuni și ministrilor Delcasse și Kranz.

Înspri seară ear s'au început tulburările care însă au fost potolite de poliție. S'au întâmplat căteva răni și s'au operat mai multe arestări.

Ziarele de azi constată cu satisfacție că poporația a avut cea mai laudabilă atitudine. Presa radicală și socialistă se felicită îndeosebi de satisfacția ce i s'a dat lui Loubet. Cea moderată regretă că manifestațiunilor li s'a dat un caracter politic, ceea ce a făcut ca bogății și străini să lipsească mulți dela alergări. Monarhiștii protestează că s'a scos armata pentru menținerea ordinei.

Dela Cameră. Spre cea mai mare surprindere a tuturor, cabinetul Dupuy a căzut, și anume pe chestia tulburărilor de stradă. În ședința de azi Dupuy a raportat adică despre măsurile politice luate eri. Deputatul Sombat a propus luarea la cunoștință a raportului. Camera însă cu 253 voturi contra 246 a respins propunerea. Socialistul Rueau a propus atunci următoarea moțiune:

„Camera e decisă a nu sprinji de către numai un guvern, care în chipul cel mai hotărît și energetic apără așezările republicane și va să asigure ordinea publică“.

Propunerea aceasta s'a primit cu 311 voturi contra 173. Ministrul s'au depărtat atunci și ajungând la Eliseu, și-au presintat demisile în mâinile președintelui Republicei.

Se vorbește că republicanii vor un cabinet radical, în care să figureze Rivier și Valdek-Rousseau.

Camera va fiină sedințe abea Lună. În toată capitala domnește o via aqătie.

Partea Literară.

Academia română.

Concursuri pentru premii.

1899.

A Premii pentru cărți publicate.

XI. Premiul „Anastasie Fătu“, de 3.000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1901 celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect: Charta agronomică a României.

Lucrarea se va face după următorul program:

I. Partea grafică. — Intemeindu-se pe cele mai recente date și studii statistice, economice și agricole, autorul va prezenta pe diferite charte în colori nuanțate, starea diferitelor producții agricole și forestiere ale țării, repărtite pe județe.

Astfel, căte o chartă specială va înfățișa repartiționea culturii grăului și altor plante în diferite județe. Coloarea va fi cu atât mai închisă cu cât cultura plantelor va fi mai întinsă pe o suprafață dată.

O chartă specială va fi consacrată pentru fiecare din plantele următoare: grâu, secără, porumbul, orzul, ovăsul, rapița, fănețele naturale și pășunele, pădurile.

Pentru plantele a căror cultură este puțin întinsă, precum sunt inul, tutunul, cânepa și altele, autorul se va mărgini la indicațiuni statistice.

O chartă specială va înfățișa repartiționea viilor în toată România înainte de invaziunea filoxerică; ea în datele statistice se va arăta întinderea viilor distruse de filoxera.

O altă chartă va înfățișa repartiționea prunilor și pomilor roditori în regiunile lor speciale, adică ale colinelor.

O chartă va fi consacrată special pădurilor din România.

Charte speciale vor înfățișa diferitele animale domestice și anume: specia cavelină, specia bovină, specia ovină și specia porcinoi.

Dimensiunea fiecarei charte va fi între 20 și 30 centimetri de latură.

Autorul se va povădui după cele mai noi publicații de atlase agricole făcute în Franța, Germania, Austro-Ungaria, Rusia și alte țări, în care pe lângă intensitatea colorilor se dau și întinderile pe hărție măsurate.

(Va urma.)

NOUTĂȚI

Arad, 13 Iunie n. 1899.

Avis. Deoarece în viitoarea adunare a congregației Aradului se vor face alegeri, corteșirile au și început din partea celor interesați. Facem atenție pe membrii congregaționali români să nu se angajeze în nici o parte ci să-și păstreze fiecare libertatea ca astfel toți Români să poată purcede solidari și demn, conform hotărîret ce se va lua în conferința fruntașilor.

conferență care se va ține în ajunul adunării congregațiunii.

Vremea prin multe părți ale terii este chiar friguroasă. Prin muntele Tatra și prin muntele din apropierea Bistriței și prin Trei-Scaune și Cic a căzut zăpadă. Tot așa prin muntele Hunedoarei. De aceea de patru zile e răcoare și pe șes în comitatul nostru. La Pâncota și Siria a căzut chiar bruma.

Prințesa Luisa, despre ale cărei aventuri cu contele locotenent Keglevich s'a vorbit atât, a fost declarată zilele aceste de consiliul de medici, sub presidiul vîstului Kraft-Ebing, ca incapabilă de a-și mai direge singură afacerile și ca suferind de ramolire. Ear' căt despre causele boalei sale mintale, se zice că ele ar fi urmarea unei căderi pe munte, cu prilegiul unei excursiuni intemperate cu câțiva ani înainte. De atunci prințesa slăbise la minte întrată, în căt a căzut jefu seducțiunilor (?) unui bărbat păcătos. Prințesa va fi dusă la un sanatoriu din Saxonia.

Rigó Jancsi, despre care se răspândise veste, că a murit în Cairo, telegrafiază ziarelor ungurești, că trăsește și că n'are deloc postă să moară, cu atât mai puțin de — ciușă!

„Progresăm“, cum să nu progresăm, când sub acest titlu în rul dela 11 Iunie organul „autorizat“ ne acuză până și pentru că anul trecut „ne-am vindut“ cu prilejul tipăririi unei broșuri (asupra băilor) pentru care am luat o sută și căpătă fl., acusare care în vara trecută fusese motivul unei campanie „naționale“ a celor dela Sibiu. Acum o reiau eară. Se vede că sunt deja în plin sezon de — vară. Ca mâne — poimâne o să ne pomenim că retrăpările (nu mai știm pentru a cîteva oară) dă capul toate — desvălurile!

Ne acuză apoi pentru că am anunțat de mai multe ori o carte alui Alexiei, pe care îl face — sirian (vezi, că dela Siria vin acum toate retelele asupra imaculatilor și „neamurilor“;) ne acuză de supărările ce-i face „Revista Orăștiei“ și chiar pentru că „Revista Ilustrată“ aduce portretul episcopului Szabó! D-le Baciu, publică portretul lui Dedu, că doar se va mai molcomi! Cu un cuvînt, peste 4 coloane tot cu noi se ocupă, iar despre cei cari subscrui aderentele, ce publicăm, zice că-s „supuși lui Goldiș“. Când o să-i facă — trădători?

Copil otrăvij. La spitalul din Budapesta a fost transportat un băiat de 11 ani al unei vîduve numită Szirota, care fiind certătă, s'a constatat siptoame de otrăvire. După ce i-s-a spălat stomacul băiatul a putut spune că s-a îmbolnăvit în urma unei cafea amare ce i-a dat-o mamă sa să mănage. O zi după aceia se îmbolnăveste și cealaltă fetiță a vîduvei, care moare în cele mai crâncene dureri. S'a dispus a se face cercetare din partea unei comisii la domiciliul vîduvei. Luată la interogatori spune că nu poate ști din ce să se fi putut îmbolnăvi copil; știe însă atâtă, că cu o zi mai înainte de îmbolnăvire a trimis pe băiat la casapie după remășite de carne, de care obișnuia a curăpări fiind mai estină, în urma căreia dacă a măncat-o să simtă amendoi copii rău.

Nepuțindu-se adeveri din aceste cauze otrăvirei, vîduva a fost deocamdată deținută rămânând a se constata faptul cu ocazia autopsiei ce avea să li-se facă băetilor înainte de înmormîntare. Pe când se lătise veste că pretinsa otrăvitoare va fi dusă la poliție, s'a strins pe străde și în curtea poliției o mulțime de oameni, cari strigau că îl lua gura. Bestia trebuie omorâtă, ea a otrăvit copiii.

După autopsie încă nu s'a putut constata nimic hotărît, decât că otrăvirea constă din măucarea a ceva cărățerie rea, care ar fi causat moartea. A rămas acum a se mai constata pe baza microscopică și bacteriologică cauza otrăvirii.

În Viena, 14 Iohann Gasse 30. apare sub conducerea mai multor băbați marcanți de stat și politici un ziar politic săptămânal numit „Der Volksfrieden“ organ pentru înțelugerea și egala îndreptățire a naționalităților din Austro-Ungaria.

Preful abonamentului pe un an fl. 8., pe $\frac{1}{2}$ an fl. 4., și pe quartal fl. 2. Atât contribuțile jurnalisticice cât și abonamentele sunt a se trimite la redacția „Volksfrieden“ în Viena 14 Iohangasse 30.

Convocare. În sensul §-lui 41 din statut convoc adunarea cercuală a despărțimentului Timișoarei al Asociației pentru literatură română și cultura poporului român pe 25 Iunie n. c. după ameașă la 3 ore în Timișoara-Fabrik, sala berăriei (Fabrikshof). Obiectele: 1. Deschiderea adunării. 2. Inscrisarea membrilor noi și incassarea taxelor. 3. Raportul direcției. 4. Censurarea societății. 5. Eventualele disertații, cari trebuie să cu 3 zile înainte de adunare insinuate la subscrîsul președinte. 6. Distribuirea premiilor. 7. Alegerea a doi delegați pentru adunarea generală a Asociației. 8. Stabilirea bugetului pe anul viitor. 9. Eventualele propunerile. Timișoara, 5 Iunie n. 1899. *Emanuil Ungurean*, președintele despărțimentului.

Concert. Afărm că la Brașov, cu ocazia unei sfîntirile bisericile noile din cetate, se va aranja din partea corului vocal nou instituit la aceasta biserică și un concert. Concertul va avea loc Dumineca în 6/18 Iunie a. c. și promite un excelent program, având concursul distinselor cântărețe dșoara *Onoria T. Popovici* absolventă a conservatorului din Viena. Venitul curat se va împărăti între susnumita biserică și masa studenților de la gimnasiul din loc. După concert urmează dans.

Hymen. Iulia Ispravnic și Iuliu Popi, își vor celebra Lună, în 19 Iunie st. n. 1899, cununia lor, la ora 4 p. m. în biserică gr. ort. rom. din Chitighaz.

Petrecere. Comitetul parochial al bisericii gr. or. din Hunedoara invită la Petrecerea cu joc care se va ține în Dumineca Rosaliilor (6/18 Iunie 1899) în grădina lui Strauss Adolf. Începutul la 5 ore p. m. Prețul de intrare: De persoană 60 cr., de familie 1 fl. 20 cr. În pauză corul vocal al bis. gr. or. se va produce cu vre o căteva cântări. Hunedoara, Iunie 1899. Comitetul aranjator. Venitul curat e destinat pentușcoala gr. or. din Hunedoara. Suprasolviri se primesc cu multumită și se vor cuita pe cale Ziaristică.

Impușcat. Din Căpruța (de pe Murăș) sosește veste că la 11 c. ferarul tigan Petru din Soborin s'a dus să impuște și el iepuri. În pădure îl întâlnescă însă pădurarul Martel Mátyás, care a voit să-l ia tiganului arma. Acesta însă s'a impetrivit și sări asupra pădurarului. Se incinse o luptă corp la corp, în care Martel se apără cu cuțitul. Deodată se auză o detunătură: o a treia persoană a tras pe la spate în păduri chiar cu a lui armă, căci începând luptă cu tiganul, pădurarul aruncase pușca de o parte. Nu se știe încă cine este omoritorul. Tiganul e și el grav rănit cu cuțitul. Pădurarul era în serviciul prințului Lichtenstein și îl deplângă tinere să vîdă, cu care se insurase abia de la Paști.

Feluri mă.

Fluviile cari străbat oceanul. Ca și uscatul, oceanul are fluviile lui, adevărate artere circulatorii cari joacă un rol admirabil în armonia globului. Ele stabilesc un fel de echilibru între temperaturile diferitelor clime: unele duc către poli căldura de la ecuator, altele, aduc răcoarea în regiunile arse de soare.

Curențele marine au de cauză deosebite de temperatură între ecuator și pol și rotația pămîntului.

Cel mai puternic și cel mai bine cunoscut curent marin este Gulfstream sau currentul golfului, numit astfel pentru că îa naștere din golful de Mexic.

Acest golf al zonei ferbinți e înconjurat de munți înalte cari concentrează asupra razelor solare ca într'un blid vast ridicând temperatură apă la 30 de grade. Din acest focar pornește marele current ecuatorial, repezindu-se prin strâmtoarea Florida, devenind un fluviu furios de 300 metri adâncime și de 56 de chilometri lărgime. El curge cu o iuteală de 8 chilometri pe oară. Apele lui calde sunt albăstre și se deosebesc perfect de apele oceanului, cu cari nu se amestecă și cari sunt verzi și reci.

In nici o parte a lumii nu există un current așa majestos. El e de mai bine de o mie de ori mai mare decât cele două mari fluviu ale lumii, împreună, Amazonul (care are la gura lui o lărgime de 288 de chilometri și Misisipi).

Ca și săngele generos care duce în difertele părți ale corpului căldura și viață, așa și Gulfstream se îndreapsă spre nord pe lângă coastele Statelor Unite până la bancul Terra Nova. Aici izbindu-se cu un current polar, se împarte în mai multe brațe din care unul trece pe lângă Islanda, topindu-l gheturile, și ajunge în Norvegia, unde îmblânzește climatul. Un altul vine spre răsărit către insulele Britanice pe cari le înconjură ca o cingătoare, producând însă, prin întărirea lui cu ape reci, acele cete groase de cari e băntuită Anglia. Fără acest current cald, Scotia ar avea climatul Siberiei. Un alt braț patrunde în canalul Mânecei, face să crească smochinul în nordul Franției și să se coacă fructele pe coasta de sud a Angliei.

In sfîrșit, după ce și perde toată căldura, Gulfstreamul, devenit rece, se întoarce spre Portugalia și Africa, ale căror coaste le recorește și se amestecă cu un current ecuatorial, care îl aduce la locul de unde a plecat, în golful de Mexic.

Cesar.

In atelierul tipografiei noastre se caută un

Ele

dintr'o casă bună românească; să recere să aibă cel puțin 4 clase primare, să știe bine ceti și scrie.

Administrația

„Tribunei Poporului“

ULTIME ȘTIRI

Distinctiuni.

Viena, 13 Iunie. Se dă ca sigură stirea că atât ministri austriaci cât și cei ungari, cari au lucrat la încheierea pactului, vor fi decorați eară lui Dr. Kaizl i-se va conferi titlul de baron.

Meeting.

Agram, 13 Iunie. Eri s'a ținut aici adunarea partidului oposant condus de Dr. Frank. Au participat și mulți tineri, precum și cei 3 deputați adenari ai partidului. Adunarea a început la 9 ore și a durat până la 2. S'a primit proiectul de rezoluție propus de Dr. Frank, care a fost realos președinte al partidului.

Intre alte puncte de rezoluții este și protestare, în contra unelorilor de maghiarisare a croaților dintre ape (Muraköz) și hotărîrea de a combate maghiarisarea.

Economie.

Grane.

10 Iunie.

Grâu	Iunie	Adad:	B. Pesta :
		fl. 8.30—8.50 fl.	9.20
	Oct.	—	8.88
Cucuruz	Iunie	4.15—4.20 "	4.64
	Iulie		4.59
Orz	—	5.70—5.80 "	—
Săcară	Iunie	6.40—6.60 "	6.93
	Octom.		6.71
Ovăs	Iunie	4.60—4.80 "	6.00
	Octom.		5.56

Cursul pieței din Arad.

Din 19 Maiu n. 1898.

Hartie-monetă română	Cump. fl.	9.47	vînd	9.51
Lire turcești	—	—	—	—
Imperial (15 R. aur)	—	18.90	19.	—
Ruble rusești 100 à	—	126.	127.	—
Galbeni	—	5.58	5.63	—
Napoleon d'or	—	9.48	9.55	—
100 Marce germane	—	58.50	58.92	—
Livre sterling	—	11.90	12.50	—

Porci:

(Piața Steinbruch)

19 Maiu.

Ungarie; greutate:	
bătrâne 320—380 kg.	46.—47 cr. p. kg.
tineră 320—390 "	50.—51 "
250—390 "	49—49.5 "
până 250 "	49—50 "
mijlocie 240—260 "	47.5—48 "
Române	—
sérbești	48.—48.5 "

Spirt:

15 Maiu.

Spirt rafinat;	cu toptanu	55.	—
"	cu micu	56.	—
"	brut	54.	—
"	cu toptanu	55.	—
"	cu mic	55.	—

Păstăioase:

Fasole boabe mari al

Biblioteca Noastră
Apare în Caransebeș.

Director: E. Hodoș.

Au apărut:

Nr. 1 S. S. Secula, Realități și Vișări, novelete

Nr. 2. Iosif Bălan, Iancu de Hunyad.

Nr. 3—4. G. Coșbuc, Versuri și Proză, cu potretu autorului.

Nr. 5. Gr. M. Alexandrescu, Fabule alese.

Nr. 6. N. Macovișteanu, Dela Sat, piesă teatrală pentru popor,

Nr. 7. Zotti Hodoș, Intocmai! comedie franceză.

Nr. 8—9. O. G. Lecca, Istoria Tițianilor, cu potretu autorului.

Nr. 10. E. Hodoș, Convorbiri Pedagogice.

Nr. 11—12. E. Hodoș, Cântece Bănățene, cu răspuns dului Weigand

Nr. 13. E. Hodoș, Cântece Catănești, cu portr. lui T. Doda.

Nr. 14. G. Crăciunescu, Copii de găsit, snoave, cu potr. autorului.

Nr. 15—17. Ios. Bălan, Numiri de localități.

Nr. 18—22. Zotti Hodoș, Poftă bună! Carte de bucate.

Nr. 23—26. P. Drăgălina. Din Ist. Banatului Severin I.

Nrele viitoare: Din Istoria Bănatului Sev. de P. Drăgălină.

P. II. Severinul sub principiile Transilvaniei până la căderea sa în mâinile Turcilor (1658).

P. III. Resboialele între Austria și Turcia pentru eliberarea Severinului

P. IV. Înființarea regimentului valah-illiric, mai târziu romano-banatic nr. 13. (1767—1872),

Partea I. a apărut.

Celealte au să apară pe rând. Cei ce doresc să li-se trimită, sunt invitați să își înștiințe, ca să știm câte exemplare să tipărim.

Direcția.

*

Conferințele învățătoarești, este titlul unei cărți de 212 pagini apărută în tipografia archidiecesană din Sibiu. Conferințele învățătoarești din archidiecesa ortodoxă română a Transilvaniei ținute în 18/30 și 19/31 August 1898 sunt publicate de comisarii consistoriali. La sfîrșit se afișă trei lucruri mai bune și anume: „Istoricul treptelor formale, respective metodice, ale învățământului”, „Istoria naturală în scoala populară” și „Remunerăriile și pedepsele în scoală”.

*

Bibliografie A apărut „Foia pedagogică”, cu următorul cuprins: Disciplina, cu devotamentul și iubirea în serviciul educației (Urmare și fine), de Ioan Dariu.—Modele de lecționi: Aerul, elasticitatea lui, de C. Gr.

—Informaționi: Instrucție cu privire la cincenualii. — De ale reuniunilor învățătoarești. — Multumită. — Felurimi.

*

A apărut nrul 27 din „Floare Albastră” cu următorul sumar:

Pandurul, C. Sandu. Cântec bohem (poesie, St. O. Iosif. Din Corsica, I. Duscan

Cântecul isvorului (poesie). Stn-Petoreanul Note din țeară, S. Voinea. Glas de corn (poesie), D. Nanu. Funcționari... (schită). Safre's ochii tăi (din Heine). I. Neamțu. O carte nouă, Marie Rz. Rubrică veselă Lumpatius. Criminalitate și socialism, Alfred Fouillé Crochiuri din țeară, Snoave Ecouri literare și artistice, etc. etc.

Carte de bucate

A apărut în „Biblioteca noastră”

Poftă bună!

Carte de bucate de Zotti Hodoș Atragem atențunea cetitorilor asupra acestei cărți, care conține sub 420 de numere, peste 600 de rețete și anume cele mai bune rețete din bucătăria practică și modernă. Această carte să poată intrebunța în orice gospodărie românească. Partea cuprinde atât rețetele bucătelor celor mai simple cât și rețete de bucate mai complicate; și adică: Supe, Ciorbe, arsiete postate, rosoluri, aspicuri galantine, fripturi naționale și franțuzești, torte, parfouri înghețate, ceaiuri, licheruri etc. etc.

Prețul 70 cr. plus porto 5 cr. se află de vinzare la Dna Zotti Hodoș. Caransebeș.

„Revista Ilustrată”, în nrul 1 din anul al doilea are următorul bogat sumar:

După legea cea mai înaltă. O istorie de C. E. Franzos, Cântec. Poesie de G. Coșbuc. Ornamente (Odajdele) preoților idolatri. Tipuri de S. P.

Simonu. Când te văd. Poesie de Nițu Din propria ei putere. Novelă de G. Simu.

„Taina celor 12 Vineri mari de peste an și rugăciune pentru vremuri grele” este titlul unei broșuri, ce a apărut la institutul tip. „Minerva” din Orăștie, édată de d-nii: Iosif Tabacariu și Ilie Turdașan.

Prețul 10 cr. Doritorii a o avea, să grăbească cu procurarea.

A apărut „Aritmetică generală și specială” de Teodor Ceonțea prof. preparandial. Aritmetică menită preparandilor (școalelor normale), școalelor comerciale și medii, cum și al tuturor privatilor, costă 2 fl.

Cartea plugarilor de Ioan Gheorgescu costă 25 cr.

Cea dintâi se poate procura dela Tipografia Diecesană, din Arad, cea de a doua dela Tipografia „Aurora” din Gherla.

A apărut „LITURGIA sfântului Ioan Crisostom” de Nicolae Ștef, inv. în Arad, ediția II. pentru cor mixt, cu mult multe precesne, irmoase, și un adaus de cântece naționale. — Prețul unui exempl. 4 fl pentru preparanți 2 fl 50 cr. plus 10 cr. porto postal, ear legat cu firme 50 cr. mai mult; se afișă de vînzare la administrația „Tr. Pop”.

Tocmai acum au apărut „Poeziile lui Gavril Bodnariu” tipărite în Tipografia diecesană. Volumul se extinde pe 136 pagini și costă numai 1 coroană.

In Monarchie:	
Pe un an	fl. 10.—
Pe 1/2 an	5.—
Pe 1/4 an	2.50
Pe o lună	1.—

Pentru România și străinătate.

Pe un an	franci 40.—
--------------------	-------------

NUMERII DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foale pentru popor, cu 2 fl. pe un an, având o întindere de 8 pagini: cele 4 pagini ale foii de zi, plus un adaus popor de 4 pagini.

Administrația
„TRIBUNA POPORULUI.”

2146
tkvi sz 899.

II.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kisjenői kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a „Victoria” takarékpénztár végrehajtatónak Pakurar Petru csintyei lakos végrehajtást szenvedő elleni 1000 frt tökeküvetelését járulékai iránti végrehajtásügyben (a kisjenői kir. járásbiróság) területén lévő Csintye fekvő a csintyei 226 sz tjkvben A I. 1. 12—20, rsz. a. felvett beltelkes ház és 1/4 külállomány földre az árverést 731 frt ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1.99. évi Julius hó 7-ik napján dél e. 10 órakor Csintye közsegházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozok tartoznak az ingatlanok becsárának 0%-át vagyis 73 frt 10 krt. készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. § a értelmében a báuatpénznek a biróságnál előleges helyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kisjenón, 1899. évi április hó 19 npján.

A kisjenői kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Tabajdy

kir. tábliai biró.

Învitare la abonament

Deschidem prin aceasta abonament pe Quart. II, 1899, la

„TRIBUNA PORORULUI”

Condițiunile de abonament, însemnate și în fruntea foii, sunt cele următoare:

Cumpărați și citiți!

„Din vremuri apuse“

amintiri din vremurile eroice ale vieții noastre naționale

de

Iudita Secula născută Truța.

Prețul 1 coroană.

Se poate comanda prin Administrația ziarului „Tribuna Poporului”